

Aftale om bandepakke IV – Trygge nabolag i hele Danmark

Regeringen, Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige er enige om en ny aftale om en række initiativer mod bandekriminalitet (bandepakke IV). Aftalen er en såkaldt stemmeaftale, og aftalepartierne er således enige om at stemme for den lovgivning, der er nødvendig for at udmønte denne aftale.

Sidste år blev rockere og bandemedlemmer sammenlagt idømt 375 års fængsel. Det er godt. Men ikke godt nok. Hver eneste dag tjener bandernes bagmænd enorme summer på at sælge narkotika og ødelægge livet for masser af mennesker i Danmark. Og der er stadig for meget utryghed – ikke mindst for beboerne i de særligt udsatte boligområder.

Det skal være endnu sværere at være bandemedlem i Danmark. Aftalepartierne vil ikke tolerere bandernes hensynsløse adfærd og terrorisering af byrummet. Bandernes brutale vold og samfundsundergravende kriminalitet skal have betydelige og mærkbare konsekvenser. Der skal sættes ind over for bandernes økonomiske kriminalitet. Politiet skal have de redskaber, politiet har brug for, til effektivt at kunne efterforske og bekæmpe bandernes kriminalitet og holde lokalsamfundene trygge. Samtidig skal der tages bedre hånd om unge på kanten af bandekriminalitet. De hårde tiltag skal gå hånd i hånd med forebyggelsen.

Bandepakke IV indeholder på den baggrund 44 initiativer, der over en bred kam sikrer et strammere greb om banderne, så vi får trygge nabolag i hele Danmark.

Aftalepartierne er desuden enige om, at der inden udgangen af 2027 skal gennemføres et serviceeftersyn af tiltagene i aftalen med henblik på at følge implementeringen og anvendelsen af de enkelte tiltag i forhold til de udfordringer, som samfundet står over for med hensyn til bekæmpelsen af bandekriminalitet.

Fokusområde 1: Fødekæden

Alle børn og unge har fortjent et værdigt liv – et liv, hvor man er noget værdifuldt for sig selv, sin familie og for samfundet. Derfor skal vi også have fat i de unge, inden banderne får klørne i dem, og vi skal sende et klart signal om, at vi ikke vil acceptere, at banderne forsøger at ødelægge vores børn og unges liv.

SSP-samarbejdet er et vigtigt kriminalitetsforebyggende samarbejde, der har til formål at styrke koordineringen mellem myndigheder for at sikre en tidlig og helhedsorienteret indsats overfor kriminalitetstruede børn og unge. Med henblik på at styrke SSP-samarbejdet og derved sætte yderligere ind på forebyggelsesområdet er aftalepartierne enige om at afsætte midler til SSP-Samrådets arbejde. Aftalepartierne har også noteret sig, at der som led i flerårsaftalen for politiet og anklagemyndigheden 2021-2023 er iværksat en undersøgelse af behovet for en egentlig SSP-lov, og ser frem til at blive præsenteret for resultatet af denne undersøgelse.

Ungdomskriminalitetsnævnet arbejder med at forebygge ungdomskriminalitet ved at fastlægge målrettede, individuelle indsatser for kriminalitetstruede børn og unge i alderen 10-17 år. Nævnet kan bl.a. pålægge barnet eller den unge en straksreaktion. Straksreaktionen skal som udgangspunkt fastsættes ud fra principperne om ”restorative justice” (genoprettende ret). En straksreaktion bør derfor have et klart opdragende og udviklingsmæssigt sigte, herunder at barnet eller den unge bringes til at forstå konsekvenserne af sine handlinger. Aftalepartierne er enige om, at straksreaktioner er et vigtigt forebyggende redskab, der er egnet til at få børn og unge til at forstå, at kriminelle handlinger har konsekvenser og herved hjælpe dem ud af en kriminel løbebane. Barnet eller den unges synspunkter skal altid inddrages ved fastlæggelsen af indsatser, herunder ved fastlæggelse af straksreaktioner, med passende vægt i overensstemmelse med alder og modenhed. Aftalepartierne finder, at straksreaktioner skal bruges hyppigere, end de gør i dag. Aftalepartierne noterer sig i den forbindelse, at Justitsministeriet med inddragelse af relevante myndigheder vil udarbejde et idékatalog med en række bud på mulige straksreaktioner. Formålet med idékataloget er at give kommunerne en række konkrete bud på straksreaktioner, der skal gøre straksreaktioner til et mere anvendeligt værktøj for kommunerne, end det er tilfældet i dag. Aftalepartierne er endvidere enige om, at der skal følges op på brugen af straksreaktioner i forbindelse med det samlede serviceeftersyn af tiltagene i aftalen.

Det er centralt for aftalepartierne, at vi også sikrer en bedre resocialisering for at kunne imødegå og forebygge kriminalitet. Aftalepartierne noterer sig i den forbindelse, at der bl.a. i den seneste flerårsaftale for

kriminalforsorgens økonomi er taget en række initiativer for at sikre bedre forudsætninger for et liv uden kriminalitet. Som led i flerårsaftalen er der bl.a. nedsat en arbejdsgruppe, som skal udarbejde en ny model for straffesagsomkostninger, som skal motivere dømte til at arbejde for et kriminalitetsfrit liv. Derudover er der som led i flerårsaftalen udarbejdet strategier for målrettet forebyggelse af ny kriminalitet og for styrket samarbejde med civilsamfundet, ligesom man har etableret nye uddannelsesafdelinger med bl.a. flere arbejdsmarkedsrettede uddannelser.

Aftalepartierne er enige om, at en effektiv kriminalitetsforebyggelse kræver indsats på tværs af myndigheder, og at der er behov for i højere grad at sammentænke forebyggelsesindsatsen og prioritere de indsatser, der har en effekt. Aftalepartierne finder derfor, at der er behov for at nedsætte en kommission, der dels skal kortlægge eksisterende kriminalitetsforebyggende indsatser og effekten heraf, dels sammentænke disse og komme med forslag til en styrkelse af det kriminalitetsforebyggende arbejde på tværs af myndigheder. Undersøgelser viser, at der er en øget risiko for at udvikle voldelig adfærd som voksen, hvis man er vokset op med vold i hjemmet. Aftalepartierne er på den baggrund enige om, at en del af kommissionens arbejde skal være at se på tiltag til at sikre, at der gribes ind over for vold og overgreb i hjemmet, og at der sker anmeldelse til politiet. Aftalepartierne vil blive præsenteret for kommissoriet for kommissionen, inden den nedsættes.

På den baggrund er aftalepartierne enige om følgende initiativer, der skal bidrage til at tage bedre hånd om unge på kanten af bandekriminalitet:

- Nedsættelse af en kriminalitetsforebyggelseskommission
- Fokuseret SSP-samarbejde skal afskærme brødre til bandemedlemmer fra bandemiljøet
- Videreudvikling og udbredelse af knock-knock-strategi
- Videregivelse af fortrolige oplysninger om personer over 18 år til forældre og andre med lignende tætte relationer
- Rekruttering af børn og unge til kriminalitet skal gøres ulovligt
- Børn og unge i fødekæden til banderne skal i øget omfang i Ungdomskriminalitetsnævnet
- Kommunale lommepengejob skal vise børn og unge vejen væk fra kriminalitet
- Øget fleksibilitet i ungekriminalforsorgens tilsyn med børn og unges efterlevelse af forbedringsforløb
- Finansiering af SSP-Samrådets arbejde

Fokusområde 2: Strammere greb og større retfærdighed

Bander skal mærke, at samfundet ikke tolererer deres kriminalitet og utryghedsskabende adfærd. Den hårde kerne, der har valgt kriminalitet som levevej, skal ikke forvente nogen form for tolerance. De skal væk fra gaden, så der bliver plads til at forstærke den forebyggende indsats. Som samfund

skylder vi de ofre, der har været udsat for bandekriminalitet, at de skyldige bliver draget til ansvar. Det er afgørende for retsfølelsen i samfundet. Aftalepartierne har i den forbindelse noteret sig, at regeringen vil gennemføre en strafreform, hvor der sættes hårdere og mere konsekvent ind over for bl.a. alvorlig personfarlig kriminalitet, herunder vold. Aftalepartierne mener dog samtidig, at der er behov for at sætte hårdere og særskilt ind mod såkaldt ydmygelsesvold og er derfor enige om, at straffen for vold og tvang med en ydmygende karakter skal skærpes med 50 pct. i forhold til, hvad straffen er i dag.

Aftalepartierne er enige om, at kriminelle bandegrupperinger ganske enkelt ikke hører hjemme i Danmark. Aftalepartierne har i den forbindelse noteret sig Højesterets dom af 1. september 2021 om opløsningen af banden Loyal To Familia (LTF), og at politiet har indledt en efterforskning af, om banden Bandidos MC kan søges opløst ved dom. Aftalepartierne er enige om, at der skal arbejdes aktivt for at få opløst andre kriminelle bander, hvis myndighederne vurderer, at der er grundlag for det.

På den baggrund er aftalepartierne enige om følgende initiativer, der skal sikre et strammere greb, hårdere konsekvens og større retfærdighed:

- Styrket opholdsforbud
- Forbud mod kontakt med andre bandemedlemmer
- Skærpet straf for vold og ulovlig tvang af ydmygende karakter
- Dømte bandemedlemmer skal kunne fratages børne- og ungedelser
- Skærpet kontrol og tilsyn med prøveløsladte bandemedlemmer
- Begrænsning af bandemedlemmers adgang til offererstatning
- Tryggere møde med retssystemet for vidner og ofre

Fokusområde 3: Våben

Når hensynsløse bandemedlemmer har adgang til farlige våben, er det med til at skabe en forråelse af kriminaliteten. Politiet har i løbet af december, januar og februar opgjort i alt 100 voldelige overfald begået med kniv. En del af dem har relation til bandemiljøet.

Politiet har erfaret, at visse personer relateret til bandemiljøet har udnyttet skytteforeninger til at lære at skyde med og håndtere skydevåben. Det er der behov for at begrænse. Samtidig anerkender aftalepartierne behovet for, at skytteforeninger kan hverve nye medlemmer med prøveskydninger. Af denne grund vil det – i forbindelse med serviceeftersynet af tiltagene i aftalen – også undersøges, om den intensiverede kontrol med skytteforeninger har haft mærkbare negative konsekvenser for foreningslivet.

Derfor er aftalepartierne enige om følgende initiativer, der skal begrænse og slå hårdere ned på bandernes ulovlige våbenbrug:

- Bandernes knivoverfald skal have hårdere konsekvenser
- Større konsekvens for ulovlig besiddelse af kniv
- Fordobling af strafferammen for våbenlagre
- Intensiveret kontrol med skytteforeninger
- Styrket indsats mod gas- og signalvåben
- Større kriminalteknisk kapacitet i sager om skyderier
- Landsdækkende frit lejde-aktion

Fokusområde 4: Forretningen

Bandernes økonomiske kriminalitet udgør en stadig større del af deres aktiviteter. Det undergraver samfundet, når kriminelle bandemedlemmer snyder statskassen for store beløb, mens andre går på arbejde, tjener en ærlig løn og betaler deres skat. Der er tale om penge, som kunne være brugt til gavn for os alle sammen. Til fælles velfærd. Derfor skal banderne opleve et konstant pres fra myndighederne, og de skal mærke, at der sættes resolut ind over for økonomisk svindel.

Det gælder f.eks. i relation til leasingbranchen, som er forbundet med flere former for økonomisk kriminalitet, som i visse tilfælde har kobling til bandemiljøet. Aftalepartierne er enige om, at der skal sættes hårdt ind over for de brodne kar i leasingbranchen, og at det undersøges, hvordan kontrollen med leasingbranchen kan styrkes yderligere.

Aftalepartierne er derudover enige om, at der skal sendes et klart signal til banderne om, at vi som samfund ikke vil se til, mens de begår grov økonomisk kriminalitet og dermed understøtter det økonomiske grundlag for deres samfundsskadelige aktiviteter. Det er derfor også centralt for aftalepartierne, at det undersøges, om der kan iværksættes yderligere indsatser målrettet organiseret økonomisk kriminalitet.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om følgende initiativer, der skal tage et opgør med bandernes økonomiske kriminalitet:

- Udvidet Al Capone-samarbejde
- Dobbelt straf for bandernes økonomiske kriminalitet
- Bandernes udnyttelse af leasingbranchen skal stoppes
- Nattelivsforbud skal forhindre narkosalg
- Stærkere efterforskning af kryptovaluta
- Udvidelse af muligheden for konfiskation af formuegoder
- Udvidelse af politiets muligheder for hemmelig ransagning
- Udvidelse af den tidsmæssige udstrækning af forsvarerpålæg m.v.
- Undersøgelse af hvordan der kan indføres en licensordning for virksomheder, der udbyder leasing af motorkøretøjer

Fokusområde 5: Flere og bedre værktøjer til myndighederne

På baggrund af tidligere bandepakker har politiet løbende fået udvidet værktøjskassen for bedre at kunne efterforske den banderelaterede kriminalitet. Det har skabt et øget pres på bandemiljøet. Men når den organiserede kriminalitet udvikler sig, skal vi som samfund følge med.

Aftalepartierne noterer sig i den forbindelse, at politiet er i gang med et forsøg med digitaliseret offergenkendelse i sager om seksuelt misbrug af børn, og aftalepartierne ser frem til at følge erfaringerne i forhold til, om det er et værktøj, der vil kunne bruges f.eks. i indsatsen mod banderne.

Personer, der har motivation og vilje til at bryde med det kriminelle bandemiljø, skal hjælpes så effektivt som overhovedet muligt. Aftalepartierne har noteret sig, at kredsen af personer, der kan indgå i et exit-program under den nationale rammemodel for exit-programmer for rocker- og bandemedlemmer blev udvidet med bandepakke III, så den også omfatter personer, der har en løsere tilknytning til miljøet, og som ikke nødvendigvis er registreret hos politiet som bandemedlemmer.

Aftalepartierne er på den baggrund enige om følgende initiativer, der skal sikre myndighederne flere og bedre værktøjer i kampen mod banderne:

- Udvidelse af politiets mulighed for at anvende civile agenter
- Udvidelse af politiets mulighed for telefonaflytning
- Forstærket efterretningsbillede i kriminalforsorgen
- Bedre forudsætninger for at forbyde rockerborge og bandeklubhuse
- Politiets kapacitet til dekryptering styrkes
- Øget udveksling af oplysninger om bandemedlemmer i forbindelse med løsladelse
- Styrkelse af exit-indsats
- Udvidelse af afstandskravet for tv-overvågning fra ca. 30 meter til ca. 100 meter

Fokusområde 6: Grænseoverskridende kriminalitet

Organiseret kriminalitet kender ingen grænser. Det er utrygt, når der er voldelige konflikter i Danmark, men også når de spreder sig på tværs af landegrænser.

Aftalepartierne er enige om følgende initiativer, der skal styrke indsatsen over for bandernes grænseoverskridende kriminalitet:

- Politiets indsats mod grænseoverskridende kriminalitet skal styrkes
- Afvisning og administrativ udvisning af tilrejsende bandekriminelle
- Et nyt rejseforbud til personer, der er dømt for grov grænseoverskridende kriminalitet
- Udvisningsdømte bandemedlemmer har ingen fremtid i Danmark

Lovgivning

Aftalepartierne er enige om at stemme for den lovgivning, der er nødvendig for at udmønte denne aftale.

Økonomi

Bandepakken skønnes at være forbundet med udgifter på 132,5 mio. kr. i 2024, 186,2 mio. kr. i 2025, 186,9 mio. kr. i 2026 og 186,7 mio. kr. årligt i 2027 og frem, *jf. tabel 1*. Bandepakken finansieres ved den til formålet afsatte reserve, forhøjede gebyrer samt omprioriteringer inden for Justitsministeriets og Skatteministeriets eksisterende økonomiske rammer.

Mio. kr. (2024-pl)	2024	2025	2026	2027	Varigt
Udgifter					
Fødekæden	17,8	31,5	31,5	31,5	31,5
Strammere greb og større retfærdighed	1,6	9,7	10,4	10,4	10,4
Våben	11,5	37,3	37,5	37,5	37,5
Forretningen	60,9	69,0	69,0	69,0	69,0
Flere og bedre værktøjer til myndighederne	32,5	30,5	30,3	30,1	30,1
Grænseoverskridende kriminalitet	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
I alt	132,5	186,2	186,9	186,7	186,7

Regeringen og aftalepartierne noterer sig, at kriminalforsorgen står i en meget væsentlig driftsudfordring med et betydeligt overbelæg samt stor mangel på uniformerede medarbejdere. Det bemærkes, at der med flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi 2023-2025 er iværksat flere initiativer, der har til formål at øge kapaciteten i kriminalforsorgen over de kommende år samt styrke rekrutteringsindsatsen og arbejdsmiljøet for fængselsbetjente.

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen vil fremlægge et bud på en strafreform med henblik på generelt at forhøje straffene for alvorlig personfarlig kriminalitet og samtidig se på alternative straf- og afsoningsformer, herunder brug af straksfodlænke for andre end bandekriminelle.